

До Научното жури

назначено със Заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“
№ РД 38-255/03.05.2017 г.

за провеждане на обявения в ДВ бр. 23 от 17 март 2017 г., конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по Право на Европейския съюз в Област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“ и Професионално направление с шифър 3.6. „Право“

РЕЦЕНЗИЯ

от Николай Симеонов Натов

**Професор по Международно частно право в Юридическия факултет на
Софийския университет „Св. Климент Охридски“,**

Председател на Научното жури

в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“ по Право на Европейския съюз (в Област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление с шифър 3.6. „Право“), обявен за нуждите на Катедра „Международно право и международни отношения“ при Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, с кандидат **Доцент, д.ю.н. Атанас Марков Семов**

Уважаеми членове на Научното жури,

С горната заповед съм назначен за член на Научното жури по този конкурс. На първото заседание на Журито съм определен за негов председател и за рецензент по конкурса. В указания със Заповедта срок представям на Вашето внимание рецензията си.

1. За конкурса.

Решението за конкурса е обнародвано в ДВ. бр. 23 от 17 март 2017 г. Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Международно право и международни отношения“ при Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в Област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление с шифър 3.6. „Право“, научна специалност Право на Европейския съюз.

Документи за конкурса е подал само един кандидат – Доцент д.ю.н. Атанас Марков Семов. Той е допуснат до участие в конкурса.

Със споменатата Заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ е назначено Научно жури за провеждане на конкурса в състав: вътрешни членове Проф. д-р

Николай Натов, Проф. д-р Евгени Танчев, Проф. д-р Мариана Карагьозова-Финкова, Проф. д-р Благой Видин; външни членове Доц. д-р Юлия Захариева, Проф. д-р Дарина Зиновиева – ПУ „П. Хилендарски“ и Проф. д-р Жасмин Попова – ПУ „П. Хилендарски“. За вътрешна резерва е назначен Проф. д-р Тенчо Колев, а за външна резерва – Проф. д-р Ирена Илиева от ИДП при БАН.

Рецензиите са възложени на Проф. д-р Николай Натов, Проф. д-р Евгени Танчев и Доц. д-р Юлия Захариева, а останалите членове на научното жури представят становища. Заключителното заседание на журито е насрочено за 04.09.2017 г. Процедурата е спазена.

2. Общи сведения за кандидата.

Атанас Семов е роден на 27.03.1970 г. Средно образование е придобил през 1988 г. в Националната гимназия за древни езици и култури „Св. Константин Кирил-Философ“. Висше юридическо образование е завършил в СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1996 г.

С диплома № 31533 от 27.06.2007 г. Висшата атестационна комисия при Министерския съвет на Република България му е дала образователната и научна степен „доктор по право“ за успешно защитена дисертация на тема: „Директен ефект и примат на правото на Европейския съюз“.

На 23.03.1999 г. Атанас Семов е назначен за асистент по Право на ЕС в Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ – Катедра „Международно право и международни отношения“. Пак там е станал старши асистент на 13.03.2003 г. и гл. асистент на 14.12.2006 г. Съгласно диплома № 26273 от 25.05.2010 г. на Висшата атестационна комисия при Министерския съвет на Република България, Атанас Семов е получил академичната длъжност „Доцент“ по направление с шифър 05.05.15 (Международно право и международни отношения – Право на Европейския съюз) с месторабота отново СУ „Св. Кл. Охридски“, Юридически факултет, Катедра „Международно право и международни отношения“ и хабилитационен труд на тема „Система на източниците на правото на Европейския съюз“.

На 19.06.2012 г. след успешна защита в СУ „Св. Кл. Охридски“ на дисертация на тема „Съдът на Европейския Съюз“ („Организация и функциониране на Съда на Европейския Съюз“) Атанас Семов е придобил научната степен „доктор на науките“, в Област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление с шифър 3.6. „Право“ (Международно право и международни отношения – Право на Европейския съюз).

Видно от изложеното, спазени са изискванията на чл.29, ал.1, т.1 и 2 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 60, ал.1, т.1 и 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) и чл.114, ал.1, т.1 и 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ (ПУРПНСЗАД).

3. Авторски материали, с които Доц. Атанас Семов участва в конкурса.

За конкурса кандидатът е представил:

1) монография (хабилитационен труд) – един брой на тема „Права на гражданите на Европейския съюз“, УИ „Св. Климент Охридски“, тритомно издание, том I „Правен режим на защитата на правата на човека в Европейския съюз“, отпечатан 2013 г., том II „Правен режим на гражданството на Европейския съюз и свободното движение“, отпечатан 2013 г. и том III „Правен режим на защитата на правата на човека в ЕС – актуални проблеми в практика на Съда на ЕС 7 години след влизането в сила на Договора от Лисабон. Блокираното присъединяване на ЕС към ЕКПЧ. Принципът на недискриминация в правото на ЕС“, отпечатан 2017 г., с общ обем на монографията 1160 с., от които научен текст 967 с.

2) студии:

1., „Съвременно международно правораздаване. Измененията в правната уредба на съдебната система на ЕС след Лисабонския договор. Приложение към Том II. Съдът на Европейския съюз.“, Институт по международно право, Институт по европейско право, С., 2013, 138 с.

2., „Преюдициалното запитване. Производството за преюдициални запитвания като гарант за добро правосъдие и за реализация на основното право на гражданите на достъп до съд. Изводи за ролята на националните юрисдикции в актуалната практика на СЕС. Първа част“, в сп. „Общество и право“, бр. 3/2016, стр. 3-22; Втора част, сп. „Общество и право“, бр. 4/2016, стр. 3-19.

3., „Фундаментална доктрина за европейската интеграция. Основни особености на съюзния правен ред според Становище 2/13 на Съда на Европейския съюз (Първа част)“, сп. „Общество и право“, бр. 8/2016, стр. 52-71; Втора част, сп. „Общество и право“, бр. 9/2016, стр. 56-76;

3) статии:

1., „Нежната диктатура на СЕО. Националните съдилища – безценният „необходим грешник“ – в: Сборник „Взаимоотношенията между националния съд и Съда на ЕС“ (двуезичен), УИ „Св. Климент Охридски“, С. 2010, с. 27-59.

2., „Проблематичната двойственост на режима на защита на правата на човека в ЕС след Лисабон“ – в: Сборник „Европейското бъдеще на България. Правни аспекти“, Издателски комплекс на УНСС, С., 2013, стр. 192-200.

3., „Ново или допълнено виждане на Съда на Европейския съюз относно понятието за „национална юрисдикция“ по чл. 267 от ДФЕС – изводи от едно от най-важните български преюдициални запитвания“, сп. „Съвременно право“, бр. 2/2017.

4., „Кръстопътните дилеми на ЕС – между суверенитета и интеграцията“ – в: Европейският съюз на кръстопът“, УИ „Св. Кл. Охридски“ и Фондация „Ханс Зайдел“, С., 2014, стр. 9-23.

5. „Българското дело, довело до първо тълкуване на понятието за дискриминация, основана на етнически произход и очертаване на рамките на „пряката” и „непряката” дискриминация (Дело С-83/14 ЧЕЗ срещу КЗД)”, под печат в сп. „Общество и право”.

6. „За ролята и отговорността на националния съдия по прилагането на Правото на ЕС (необходимо припомняне на изводите от две исторически решения на Съда на ЕС)“ – под печат в Сборник „25 години департамент „Право”, Нов български университет”, НБУ.

Авторските материали са от период след придобиване на образователната и научна степен „доктор”, на научната степен „доктор на науките” и след заемане на академичната длъжност „доцент”. Тези публикации не повтарят представените за придобиване на посочените степени и звание научни трудове.

С оглед на това изискванията на чл.29, ал.1, т.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 60, ал.1, т.3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл.114, ал.1, т.3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“ са спазени.

4. Оценка на монографията.

Монографията е тритомен труд, посветен на различни правни аспекти на правата на гражданите на Европейския съюз. Авторът последователно анализира правния режим на защитата на правата на човека в Европейския съюз (том I), режима на гражданството на Съюза и свободното движение (том II) и някои актуални проблеми при защитата на правата на човека в в практика на Съда на ЕС седем години след влизането в сила на Договора от Лисабон и във връзка с това въпроса за блокираното присъединяване на ЕС към Европейската конвенция за правата на човека, както и принципа на недискриминация и неговото проявление в правото на ЕС (том III).

Монографията предлага широкообхватно изследване на правния режим на гражданството на ЕС както и на института на гражданството на ЕС и уредбата на защитата на правата на човека в ЕС, и принципа на недискриминация. Извършена е систематизация на разглежданата проблематика на гражданството на ЕС, на свободата на движение на лицата в ЕС, като се предлагат оригинални дефиниции и изводи относно особеностите на принципа на свободно движение. Оригинален е подходът на автора при анализа на връзката между гражданството на ЕС и националното гражданство.

Особено внимание е отделено на проблемите, възникващи във връзка с присъединяването на ЕС към ЕКПЧ. Добро впечатление прави предложеният анализ и изводи за проблематичната двойственост на действието едновременно на Хартата на основните права на ЕС и на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи. Авторът прави цялостно и широкообхватно

изследване на проблемите, породени от Становище 2/13 на Съда на ЕС, блокирало присъединяването на ЕС към ЕКПЧ, като изразява аргументирано подкрепата си за позицията на СЕС и достига до изводи за обективната невъзможност за присъединяване на ЕС към ЕКПЧ. Предложеният от Семов анализ на уредбата на принципа на недискриминация в Правото на ЕС също е новост в нашата литература.

Представеният тритомен труд може да бъде полезен не само за студентите по право, но и за практикуващи юристи. В сравнение с предишни произведения, в този труд авторът е преодолял до голяма степен някои констатирани недостатъци като претовареност на изказа, множество прилагателни, описателност и прекалено цветист език. Разбира се, има какво да се подобри в посока към по-кратки изречения и по-концентрирана терминология, но очевидната тенденция в този труд е да се говори ясно и разбираемо за читателя, и това несъмнено се отразява положително на качеството на публикацията.

5. Оценка по съвкупност на другите трудове, представени за конкурса.

Представените за конкурса други трудове на кандидата са посветени на различни аспекти на Правото на ЕС.

Студията „Преюдициалното запитване. Производството за преюдициални запитвания като гарант за добро правосъдие и за реализация на основното право на гражданите на достъп до съд. Изводи за ролята на националните юрисдикции в актуалната практика на СЕС“ предлага нов прочит на механизма за преюдициално сътрудничество като механизъм за гарантиране на правото на достъп до съд и представя като основно задължение на националния съдия задължението за добро прилагане на Правото на ЕС. Авторът представя нова широка концепция за обхвата на тази правна система в светлината на най-новата практика на Съда на ЕС.

Студията „Съвременно международно правораздаване. Измененията в правната уредба на съдебната система на ЕС след Лисабонския договор. Приложение към Том II. Съдът на Европейския съюз“, разкрива нов поглед на автора при анализа на промените в правната уредба на съюзната съдебна система. Тя е продължение на разработките в дисертационния труд на Семов, посветен на Съда на Европейския съюз. Иновативно кандидатът предлага систематичен и цялостен анализ на новия Процесуален правилник на Съда, очертавайки причините, логиката и значението на дълбоките изменения, последица от които са и някои нови процесуални институти в рамките на Съда на ЕС (като фигурата на заместник-председателя на Съда). Представено е и ново виждане на автора за СЕС (възприето от Съвета на ЕС), за водещата роля в неговата дейност на упражняването на тълкувателната компетентност.

Студията „Фундаментална доктрина за европейската интеграция. Основни особености на съюзния правен ред според Становище 2/13 на Съда на

Европейския съюз“ се занимава с проблематика, на която е посветена и част от том III на разглежданата монография.

В статията „Нежната диктатура на СЕО. Националните съдилища – безценният „необходим грешник“ авторът представя в тяхната емоционална, политическа и ценностна динамика сложните отношения между Съда на ЕС и националните съдилища на държавите членки и проследява в исторически план диалектиката на развитие на тези отношения като прави обобщени и систематизирани изводи за ролята на националните съдилища по прилагането на Правото на ЕС.

Статията „Проблематичната двойственост на режима на защита на правата на човека в ЕС след Лисабон“ съдържа полемичен анализ на проблема за съчетаването на режима на защита на основните права по Хартата за основните права на ЕС и режима за защита на основните права по Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, доразвит по-късно в том III на разглежданата монография.

В статията „Кръстопътните дилеми на ЕС – между суверенитета и интеграцията“ Семов поставя по ясен и систематизиран начин фундаменталните особености на Европейския интеграционен процес, които според него са в основата на изначалното и постоянно състояние на кризи на Съюза, като формулира един нов и категоричен извод, а именно – за невъзможността ЕС да се превърне във федерална конструкция и за ключовата необходимост от съхраняване (и – по думите на автора „охраняване чрез съюзни инструменти“) на суверенитета на държавите членки.

Следва да уточня, че една от представените от автора статии за конкурса, озаглавена „Ново или допълнено виждане на Съда на Европейския съюз относно понятието за „национална юрисдикция“ по чл. 267 от ДФЕС – изводи от едно от най-важните български преюдициални запитвания“, предложена за отпечатване в сп. „Съвременно право“, бр. 2/2017, не е приета за печат от Редакционния съвет на сп. „Съвременно право“ и затова няма да бъде предмет на моята оценка.

В статиите, които са под печат, авторът се спира на някои аспекти на практиката на Съда на ЕС и предлага критичен анализ и различни свои виждания по тях.

Оценени по съвкупност, представените трудове (студии и статии) са оригинални, разкриват знания и умения на автора при анализ на проблематиката на Правото на ЕС и могат да бъдат полезни за преподаването на тази учебна дисциплина. Изискванията на чл.29, ал.2 т.4 от ЗРАСРБ, чл.60, ал.1, т.4 от ППЗРАСРБ и чл.114, ал.1, т.4 от ПУРПНСЗАД СУ „Св. Кл. Охридски“ са спазени.

6. Преподавателска дейност.

Както бе посочено по горе, Атанас Семов е щатен преподавател по основен трудов договор в Юридически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ от 1999 г. и е

преминал последователно през академичните длъжности асистент, старши асистент и главен асистент. От 2010 г. той е Доцент по Право на ЕС като продължава да работи в СУ „Св. Кл. Охридски“ по основен трудов договор и в момента. Необходимият лекционен хорариум за професор по Право на ЕС в Юридически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ е осигурен. Доц. Семов е и ръководител на Международната магистърска програма „Право на ЕС“.

Кандидатът изнася лекции, семинарни занятия и провежда изпити по Право на ЕС, осъществява ръководство на докторанти, ръководство на магистърска програма, подготовка и ръководство на проекти, научни изследвания и научни издания.

Заключение:

Изразявам своята убеденост, че трудовете на Доцент д.ю.н. Атанас Марков Семов, представени в този конкурс, са написани на високо научно и научно-практическо ниво, и отговарят на изискванията на чл.29, ал.1, т.3 от ЗРАСРБ, чл.60, ал.1, т.3 от ППЗРАСРБ и на чл.114, ал.1 т.3 от ПУРПНСЗАД СУ „Св. Кл. Охридски“.

Кандидатът отговаря на изискванията на чл.29, ал.1, т.1, т. 2 и чл.3 ЗРАСРБ, чл.60, ал.1, т.1 и т.2 от ППЗРАСРБ, и чл.114, ал.1, т.1 и 2 от ПУРПНСЗАД СУ „Св. Кл. Охридски“.

Ето защо аз ще подкрепя с положително гласуване в уважаемото Научно жури кандидатурата на Атанас Марков Семов за заемане на академичната длъжност „Професор“ по Право на Европейския съюз в Област на висше образование с шифър 3. „Социални, стопански и правни науки“, Професионално направление с шифър 3.6. „Право“, в Катедра „Международно право и международни отношения“ при Юридически факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

София, 18 юли 2017 г.

.....

Проф. д-р Николай Натов